

Előfizetési díj:

Negyedévre	1 frt
Félévre	2 frt
Egész évre	4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 16. sz.
I. emelet 5 a.Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Főv. Magyar Vivó-Egylet,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Első Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet.
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.

Kolozsvári Athletikai Club,
Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Ovári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,

Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,
Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyeyi Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó-egylet.
Sátoraljai helyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár Németi torna és vivó-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A tanulói kirándulások.

Nem kell már a kirándulások hasznát, rendezésüknek szükséges voltát hangoztatni, mindenik tanár és mindenik szülő belátja ezt, de a fiuk csakis kivételes esetekben részesülnek egy-egy kirándulás örömeiben.

A miniszterium már 1887-ben kiadott utasításában elrendeli, hogy az áprilistól júniusig terjedő időszakban a szünetnapok délutánjain vagy egész napon legalább 3 kirándulást kell tenni, mely alkalommal kitartó menet, futás zárt oszlopokban, valamint a természeti akadályok legyőzése gyakorlandó. Czélszerű lesz e kirándulásokat a természetrajzakkal egybekapcsolni.

Az utasítások e szavaihoz sokat lehetne még fűzni, de most arról beszéljünk, hogy mért nem tartjuk be e kevés kívánságot is, hogy mért nem felelünk meg e tiz esztendő miniszteri rendeletnek. — Azt gondolom, hogy a baj orvoslásánál a legelső teendő a betegség okának igaz ismerete. Azért őszinte szóval be kell ismernünk, hogy a kirándulásokat a tornatanárok azért nem rendezik, mert ez utasítás szerű kötelességükért mi díjazást sem kapnak, mert csekély javadalmazásuk és sok kötelezett óraszámuk mellett nem igen van kedvük az önzetlen munkára. — Ezt pedig nem veheti zokon senki a tornatanároktól, ha meggondoljuk, hogy a felette jobban fizetett földrajz- és természetrajz-tanára még kevésbé vezet tanítványait kirándulásra.

A tornatanároknak a kirándulások nélkül is ott van az óraszámba benem számított egy-

két előtornász-óra adása és a vizsgára, intézeti, kerületi versenyre való készülés. — Ezek a kirándulások nélkül is sok önzetlen munkásságot kívánnak. — Azután az utasításokban kívánt három kirándulási nap, csak papíron három, de tényleg harminczra is felmegy a számuk, mert minden osztályt külön-külön kell háromszor a szabadba vezetni. — Azt pedig csak nem kívánhatja senki sem, hogy a legrosszabbul fizetett tagja az iskolának a legtöbb ingyen munkát teljesítse.

Magam is voltam ifju, lelkes tornatanár, tornáztam a fiukkal testem töréséig, jártam velük ki a mezőre, hogy az igazgató már sokalta is, de megjöttek a családos ember gondjai, a kevés kenyér, sok gyerek. Ma úgy dolgozom, mint a más tárgyak tanárai, mert többre nem tellik az időből s mert őszintén szólva lelkesedésem is mulóban van. Én ezt magam előtt is szégyenlem bevallani, de így levén, jobbnak tartom az őszinteséget, hogy a dolgot intézők a tényekkel számot tudjanak vetni. — Óhajtom, hogy a kirándulások ne csak a papíron maradjanak, óhajtom, hogy a tornareformnak leglényegesebb eleme a szabadtéri mozgás, a játék az ifjuság által megvalósítsák, de a cél érdekében legelső feladatnak azt vélem, hogy a tornatanártól ne kívánjunk mindent ingyen munkában.

Ma úgy van a dolog, hogy a testi nevelés reform eszméit a miniszteri rendeletet rábizzák a tornatanárok önzetlen munkásságára, lelkes felkarolására. A tornaversenyek megmutatták, hogy a tornatanárok meg is feleltek e bizalom-

nak, mert úgy a versenyekben, mint a játékokban feltűnő a haladás. De az is igaz, hogy állandó, biztos haladást az így erőltetett munkával elérni nem lehet. Szükséges, hogy a játék és kirándulásra határozott idő álljon rendelkezésre és ez idő a tornatanár köteles óraszámába betudassék, de díjazva is legyen.

A napirenden levő tantervrevíziónál azt hiszem csak szóba fog jönni a nem rég oly nagy port verő tornaoktatási reform is.

Nagyon tudom, hogy a gyökeres reform a mi ügyünkben is pénzáldozattal fog járni, de ha ettől visszariadunk, akkor kár az eddig elhangzott minden szép szóért és minden üdvösnek látszó magas rendeletért.

K.

Tornajátékok a középkorban.*)

(Vége.)

Bár az éj kiterjesztette már sötét szárnyaát az ünnepi mezbe öltözött helység felett, a kivilágított házakban mozgékony élet folyt; az utczákon sűrű-forog a nép s hangos beszédjével elüzi a szokott csendet. Végre az ör kürtje megharsan s hirdeti a várva várt nap hajnalát. Az utcák újra megtelnek utasokkal s buzgó lovagi vendégek vonulnak apródjaikkal s egyéb kíséretükkel a templomba, hogy a keresztyén szokás szerint imával s az evangélium szent szavával készüljenek el a veszélyes küzdelemre. Heroldok s kikiáltók rohannak minden irányba s hívják a vendégeket a város minden részéből a vásártérre. Azután betöltik a különböző tisztségeket; a nők, ifjú lányok a szépdíszű sisakokat veszik szemügyre, míg más oldalt a megjelent lovagoknak fegyverei s címerei kerülnek bírálatra. Az egész gyülekezet két pártra oszlik s mindkettő a vezérnek lovagi jelvénye alá csoportosul.

Most már a lovasok is készülnek a tornára. Fűrge apródok ügyeskednek uraik körül, kiket türelmetlenné tesz a bonyolult fegyverzetnek időt rabló felöltése. A lovas mindenekelőtt mindennemű öltözetét veti le s ingére melles alsó ruhafélét ölt. Gyomrát s a has környékét párnákkal takarják be, alsó és felső lábszárait meg kőcczel foglalja vastagon körül, mert éppen ezen testrészek vannak az ellenség támadásainak leginkább kitéve. A lábakra még vassodronyos nadrág szorul, mely alul harisnyaszerűen húzódik a lábfejig. Ezen öltözetrészeket külön szíjjak kapcsolják a testhez. A térdet vasabroncsok veszik körül, melyeket régebben bőrburkolat helyettesített. A felső testet fényes, csiszolt pánczéling takarja, mely finom vashurkokból van összefűzve. Ez egész a térdig ér, újjai pedig keztyűalakban végződnek s bevonják a kezizületeket is. A nyakon csuklya-módra szélesül ki ez a pánczélfelöltő, melyet sisakpánczélnek neveznek. A fejtetőn ül a kipárnázott sapka, melyre a sisakpánczél feszesen szorul. Ezen van az üstalaku süveg, az úgynevezett sisakkalap. A fejvédőszeret sorát a köcsögsisak zárja be, melyen a szem tekintetetének s a levegőnek lyukak adnak utat; a sisak ormán tarka tollidisz, vagy egyéb ékesség foglal helyet. E körül az otromba sisak körül laza ránczokban

gigyózik a drága szövet, melyet rendszeren valamely várnak erényes urnője adott emlékül szíve választottjának. Ezután öltötte magára a lovas tarka lebegő-köpenyét, melyet drága paszomány és zörgő czafrang borított; felővezte a kardot, tört. Miután az apród felkötötte urának a sarkantyúját, elővezette a dűsan felszerszámozott harci mént. A paripáról nehéz takaró csüng alá, mely a lovas színeit tünteti fel s mindenféle czimerekkel s ékességekkel van halmozva. Merész szokással pattan paripára a lovas; nélkülözhetetlen paizsát bal vállára rántja s jobbával megragadja hosszú kőrísfa lándzsáját, mi főfegyvere a tornában. A lándzsán kis zászlócska libeg-lobog, mely már messziről mutatja a főuri czimert; a lándzsa különben tompán, göböcskében végződik, mert nem akarják, hogy a torna veszedelmes sebesüléssel végződjék. Most párosan rendezett menetben, méltóságosan vonul el a lovashad; utána fűrge apródok s lovasheroldok kimért menetben haladnak a trombita hangja s dobszó mellett a tornatér felé. A tornajáték helyét a város közelében, nyílt sikon, ékes zászlókkal czövekelték ki. A hársak és platánok árnyékában, melyek zöld koszorút fonnak a küzdő porond köré, ezerfejjü bámuló tömeg verődik össze, mely türelmetlenül várja a lovasmenetet. Festői háttérrel nyujtanak a tarka-barka sátrak, fabödék, melyekben italokat és ételeket árulnak a népnek. A kóbor deákok és lantosok, kik dalaikban sok mindent tudtak mesélni nő kegyről s férfi erőről, továbbá a bohócok és szemfényvesztők hada, kik otromba tréfáikkal és furcsa ötleteikkel vidítják a tömeget, valóságos népmulatsággá alakítják a mai ünnepet. A szabad versenytér felett messze kimagaslik a tágas ünnepi tribün, mely tarka szőnyegekkal s egyéb díszszel gazdagon van ékesítve; itt foglal helyet a várnak előkelő ura pompás kíséretével s a gyönyörű hölgykoszorúval. A szemben levő dobogón csoportosul a hegedűsök s trombitások vig raja, egyhangú s izléstelen nótákkal kísérve a lovagok lándzsajátékát. Végre megnyílnak a küzdő porondnak sorompói. Növekedő nyugtalanság vesz erőt a türelmetlen nézőközönségen; ember ember hátán áll s az egyes rajok mind nagyobb tolongással állják körül a fakorlátot. Egy-egy kíváncsi néző a magas fák lombjai között keresett magának bár kényelmetlen, de irigyelt helyet, honnan messzire vetheti tekintetét. Az ünnepi tér mind zajosabb lesz; ott egy-egy barátságos üdvözlés hallható, mert már közelednek a várva-várt vendégek prűszkölő, tüzes méneiken. Mintaszerű rendben, fülsiketítő zenezőval vezetik a vezérek s heroldok az ékes lovascsapatokat a versenytérre, hol ünnepiesen járják körül a főuri emelvényt, hol méltóképen üdvözölgék az ünnep urát és kíséretét. A várúr kívánságára először egy dárdás párviadalt rendeznek, hogy az ifjú nemeseknek, kiket csak ma reggel, a várkapornában avattak fel a szentelt karddal lovagokká, alkalmuk legyen lovagi jártasságukat s a lándzsatorésben való ügyességüket bemutatni. Miután egy herold kihirdette a viadal kezdetét s a küzdők neveit kikiáltotta, két fiatal lovas előretartott dárdával sebesen vágatva csap össze az emelvény előtt; az egyik mesterien zúzza szét lándzsáját ellenfelének paizsán, az ellenfél meg hatalmas lökással emeli ki a támadó lovagot nyergéből, kinek felfogására heroldok s porondörök sietnek elő. Hangos ujjongás jutalmazza a győzőnek diadalát. A paripa, mintha érezné ura dicsőségét, szilaj toporzékolással ágaskodik a tapsoló tömeg között, a lovas pedig szívesen üdvözli ismerőseit s finom mozdulattal hajlítja lovát erre is, arra is. A sok dárdadarab, melyek a porondon szanaszét

*) A Lud. Ak. Köz.-ből.

hevernek, eléggé mutatják, hogy az ifjú erő teljes mértékben megfelelt a reá rótt feladatnak. Ezután a varúr mond köszönetet; rózsás ajkak ejtenek elismerő szavakat, mindez ösztönzi a reményben gazdag lovagi sardjékat, hogy a lovagvilág legnemesebb kötelességének bátorsággal s kitartással feleljen meg. De az előkelő vendégek harczy kedve korán sem lohad még le; az ünnepnek fejedelmi ura meg, habár vonakodva mégis beleegyezik, hogy a tornajátékoknak kevésbbé előkelő fajtáját, a kardvivást mutassák be. Vonakodott a várúr, ha jól tudta, hogy a kapzsiságnak, mely mind rikitóbban jelentkezett, csak ügygyel-bajjal lehetett gátat vetni. Az öregebb lovagok tompa karddal állanak az előirt csatarendbe s kisebb-nagyobb csapatban előzőnlük a harczteret. Most aztán megkezdődik az ádáz tusa, melyben a szabáslyzerű fegyverforgatás mestersége elveszti értékét, minthogy a fegyvereitől megfosztott ellenségnek leteperése a főczél. A legyőzött lovag, kinek paizsa darabokra van kaszabolva s kinek sisakjáról lefoszlott és zsákmányul esett minden ékesség, a hatalmas kardcsapásoktól teljesen elkábult; majd mint megebesült foglyot hurczolják el. Még jó sokáig élészti az áldatlan harczot az érzéketlenség és kapzsiság, míg végre a leáldozó nap csakhamar véget vet a lovagiatlan rablásnak. A versenyző társaság részint győzelemtől ittasan, részint megszegyenülve, néha pedig halálosan kimerülve hagyja el a szeszélyes harczy szerencsének terét.

Hüvös fürdő üdült fel tanyáikon a kimerült s megebesült lovagokat. A késő éji órákban pedig a kiállott fáradalmak daczára ünnepi lakomára gyűl össze az előkelő társaság, hogy pohárcsengés s vidám dana közt felejtse el a nap nehéz óráit. Még néhány nap vidáman telik el harczjátékok közben, míg végre a győzők megnyerik győzelmük díját.

Ma már letűntek a lovag romantika napjai, az elfinomult műveltség korszaka; a középkori diszfegyverek s vérték fénye elhomályosult; az ünnepies tornajátékoknak sem akad lelkes utjongó nézőközönségük; a magas sziklaváraknak vastag falai, melyek között hajdan oly mozgalmas tarka élet folyt, romba dőlve kísérteties borzalommal hirdetik minden földi dolog mulandóságát. Mindazáltal az emlékezet sokszor felhívja az utókor figyelmét a középkori nagy időkre, hogy józan korunk lelkébe csendes álmadozást lopjon s egyszerre, mintegy varázslatra feltűnedezik a keresztyén lovagkornak büvös mesevilága, feltűnnek e világnak felszegei, de feltűnnek az istennek s nőnek tiszteletében a törhetetlen hűségben fényes erénye is s hódolatot követelnek.

A „M. A. C.” csónakdája.

A legfiatalabb csónakázó egyesület választmányának jelentéséből adjuk az alábbi érdekes részleteket:

A M. A. C. egyes köreiben régóta vajudó terv megvalósulásáról szól jelentésünk. Sok idők óta egyre élénkebbenhangzó óhaj volt, hogy clubbunk egy csónakázó osztályt létesítsen, mely az idegen egyesületekbe való belépésétől visszatartsa s a club számára megőrizze evezni óhajtó tagtársainkat. Az óhaj ime tetté vált s az eszme megalapítói évek multán büszkén tekinthetnek majd művükre vissza.

Az első — még csonka — év a megalakulás nevével kezdődött, Első nagy akadály volt az anyagi zavar melyen tulsegített bennünket az anyaegyesület az-

zal, hogy csónakházunk felépítéséhez 2500 frtnyi kölcsönt adott. Ezzel azonban még nem volt minden nehézség elhárítva. Alig 30 taggal kezdette meg működését a csónakda, melynek csinnal felépített vízi háza 1896. évi május hó közepén egyenlőre az akkor még készülő félben levő Ferencz József hid jobb parti oldalán talált helyet. Részint egy szakavatott művezető hiánya, részint a tanuláshoz alkalmatlan hely, részint pedig az anyagi eszközök megújuló hiánya többször teremtettek aggodalmat csónakdánk jövője iránt, azonban mindezek daczára reményünket nem veszítettük el. Ugyanis József fgg úr ő fenségének kiapadhatlan kegyességéből július havában jobb kikötőt és vizet kaptunk a kies Margitsziget pesti részének felső végén. Társegyletünk tagjai valamint egy-két régibb evezős tagunk fokozódó buzgalommal tanították a kezdőket, — az anyagi bajokon végül egy újabb alkalmas kölcsön segített, mely a tagok közt folyt önkéntes adakozásokkal együtt lehetővé tette csónakparkunk kiegészítését.

Az idény előrehaladtával a jövőbe vetett bizalom nőttön-nőtt. Az evezési kedv egyre nagyobb lett, — jártasabb tagjaink nem egy nagy túrát tettek Esztergom-, Visegrád-, Horány és más távolabbi vidékekre s végül sport működésünk zártául október végén házi versenyt mutattunk be, — iparkodván ezzel is beigazolni, hogy tagjaink evezésbeli jártassága a legszebb reményekre jogosít.

A viadal borus idő daczára előkelő meghívott közönség jelenlétében folyt le, a következő eredményekkel:

I. Skiffverseny. Két versenyző közül fölénynyel első: Paukovits Ernő.

II. Palánkös négyes verseny. Két induló csapat közül több hosszal első: Raics Aurél, Dr. Hérich-Tóth Jenő, Schmidt Rikárd, Raics Lajos. Kormányos: Károlyi Henrik.

A győztesek az egylettől csinos tiszteletdíjakat kaptak emlékül.

A házi verseny után a beállott rossz időjárás a nagyobb kirándulásokat teljesen megszüntette, s csakhamar be volt fejezve az idény, melyben 107 indulással és 664 bevezett kilométer számmal első lón Dobák Emil csónakdánk vál. tag a.

Az összes indulások száma különben 997 s a megtett kilométerek 4999-re rugnak. Bár az eredmény első pillanatra sokat nem jelent is, de tekintetbe véve a tagoknak tavaly még csekély létszámát, a csonka évet s az első idő nehézségeit, — mégis szép reményekre jogosít.

Egyleti életünk különben a télen át sem szünetelt. Szorgalmasan gyűjtöttük a tagokat, úgy, hogy ma már a rendes tagok száma 51; az együttérzés növelésére hetenkint egyszer összejöveteleket, havonkint pedig minden alkalommal kitünően sikerült, táncczal összekötött társasvacsorát rendeztünk, befejezve a mulatságok sorozatát egy nagyszabású piknikkel.

Ez első nagyobb mulatságunk sikere az athletikák ismert jó nevét s tagjaink buzgalmát tekintve már előre biztosítottak látszott, de oly fényes eredményt, mint a milyent február hó 9-ike, a mulatság napja fölmutatott, senki sem remélt.

Székesfővárosunk és a közmunkák tanácsának jóakarata folytán ez évben már átköltözünk új helyünkre: a budai oldalra, hol közvetlenül a Margithid fölött, — a Lukács- és Császárfürdői hajó-állomás mellet, tekintélyes partterület fog ingyenes használatul adatni, s a hol tervben van parti ház emelése, lawn-tennis pálya építése és a terület parkirozása is.

A midőn azon határozott reménnyel zárjuk jelentésünket, hogy kis csónakdánk alapítói és fentartóinak a jövő igazat fog adni, a mennyiben néhány év után hitünk szerint viruló nagy egyesület fogja hirdetni, hogy anyaegyletünk s a magyar sport érdekében a „M. A. C.” csónakdájára szükség volt, csak a köteles hálának teszünk eleget, ha ide iktatjuk azon egyleteket és urakat, a melyek s kik csónakdánk felkarolásánál közreműködtek. Ezek: anyaegyletünk — a „Hunnia”, — Nemzeti Hajós Egylet — s a „Neptun” evezős clubok és illetve azok tagjai, Libits Adolf főhercegi jószágigazgató, Kullmann Lajos székesfehérvári tanácsnok, Heuffel Adolf középépítési igazgató. Gerenday György dr. clubunk alelnöke.

Nekik s tagjaink lelkes, odaadó, buzgalmának köszönhetjük, hogy anyaegyletünk kebelében egy csónakda fennállhat, mely a „M. A. C.”-nak szárazon immár világszerte ismert tekintélyes nevét a vizen is diadalra fogja segíteni.

Athletikai szövetség.

Gerenday Györgynek a szövetség alakuló ülésén mondott megnyitó beszédét egész terjedelmében közöljük, mert a beszéd a szövetség célját világosan ismerteti higgadt hangja a tornászok körében tapasztalt nyugtalanságot is lecsillapíthatja. A beszéd a következőleg hangzik:

A röpke pillantás, melyet az athletika terén a husz év előtti s a mostani állapotokra esetleg vetünk, egyes érzelmeket kelthet minden Sportkedvelőben.

S pedig örvendeteset egyrészt azért, mert a fejlődés kétségbevonhatatlan, másrészt aggodalomra keltőt azért, mivel daczára, hogy az athletika a magyar nemzeti sajtáságnak legjobban megfelel, még is nem érvényesült annyira s oly terjedelemben, mint a mennyit elvárni lehetett volna.

S jóllehet a magyar athleta hirneve a külföldön most már nem csak ismeretes, hanem teljes elismerésben is részesül, nem zárkozhatunk el azon kérdés feltévése elől, hogy miért nem válik az athletika nagyobb arányokban általánossá?

Annyi bizonyos, hogy az új irány, melyet a testi nevelés terén gr. Csáky Albin a volt, s Wlassics Gyula a jelenlegi cultusminister, valamint a fáradhatlan tevékenységű sportférfiu, Berzeviczy Albert volt államtitkár urak megjelöltek, illetve folytatnak, a legjobb eredményeket szülte, s az athletika létjogosultságát nem csak megállapították, hanem annak gyakorlását feltétlen szükségesnek is jelzik.

Igy tehát az újabb generáció már oly anyagot képvisel, mely az athletika elterjedését előmozdítani hivatva van.

Ezen örvendetes körülmény azonban az athletika régiebb harczosainak vállaira egy szent terhet ró, azt, hogy az athletika fejlődésének iránya megállapítván, bizonyos elvek alapján a működés egyöntetűségét s hatalmas fellendülését előmozdítsák

A M. A. C. tehát akkor, mikor a M. A. Sz. eszméjét felvetve, az athletika s tornával együttesen foglalkozó egyesületeket egy szövetség alakítására bátor volt felhívni, oly munkát kezdett meg, melynek eredményétől függ nagyrésztben az athletika jövője.

E nagy munkánál azonban az együttes működés egy oly feltétel, mely az athletikával foglalkozó minden

egyesület legfontosabb feladata, mert különben az athletikának alig használunk.

A szabadságnak a testgyakorlásban való érvényesülésére az egyéniségnek kellő méltatására irányuló törekvés, mely az athletikának ismertető jele, — egyuttal magában foglalja azon ténykörülmény elismerését s kellő alakban való méltatását is, miszerint az athletika művelése épen nem zárja ki a tornászati gyakorlását is.

A M. A. C. 21 évnél hosszabb fennállása óta ezen elvet vallotta, s a szertornázást, mint a testi ügyesség előmozdítására szolgáló eszközt, az együttes gyakorlatokat, mint a társulás és fegyelem ápolására irányuló törekvést mindig elismerte.

Nem érheti ennek folytán a M. A. Clubbot vád a tekintetben, mintha a tornának esküdt ellensége lenne, legfeljebb talán az érintheti kellemetlenül a torna híveit, hogy az athletikát nem öntötte oly formába, mely a tornát jellemzi.

Ezt nem tehette és nem is fogja tehetni soha, mert az athletikánál az egyéniség jutván érvényre, sokkal egyszerűbb lenne, ha a tornának hívei engednének egy keveset az ő lehet igen helyes de semmiesetre sem a nemzeti sajtáságnak megfelelő álláspontjukból.

A megalakuló M. A. Szövetségénél tehát igen kívánatos lenne, ha már első pillanattól fogva kifejezésre jutna, hogy az athletikát s tornát nem tekinti ellentétes elemeknek, hanem elismeri mindkettő létjogosultságát s így örömmel üdvözli mindazon tornaegyesületeket is, melyek az athletikával is foglalkoznak.

Jelenleg tehát, a mikor a M. A. C. által már régen tervezett, sőt a millenáris évben megalakítani is óhajtott, de akkor még akadályokba ütközött M. A. Sz. jelenleg a körülmények összetetalálkozása folytán, Szokoly Alajos tagtársunk indítványára, a M. A. C. elnöksége és választmányja elhatározására immár az első lépést teszi meg, a lehető legnagyobb örömmel van szerencsém üdvözölni mindazon t. urakat, kik a meghívásnak engedve itt összegyűltenek.

A nemes üggyől áthatva biztosnak vehető a jó eredmény, s így rövid idő alatt a M. A. Sz. lesz az erős bástya, mely a gyengébbeket megvédeni lesz hivatva s honnan az erősek a szerzett dicsőséget lovagiasan megoszthatják.

Kegyes engedelmükkel ezek után az ülést megnyitom, kérvén, hogy az elnöki teendőik ideiglenes vezetésére egy t. urat kijelölni, míg az előadói tiszttel Stankovits Szilárd urat a M. A. C. titkárát megbizni méltóztassanak.

A Budapesti Torna-Club működéséről.

A választmány az 1896 iki évről terjedelmes jelentést készített a m. hó 27-iki közgyűlésre, melyből közöljük a alábbiakat:

Megelőző évi jelentésünkben utaltunk azon nagy és szép feladatokra, melyek reánk a millenniumi évben várnak és azok megoldására irányuló fáradságos törekvésünk támogatása iránt, buzgó tagtársaiknak minden alkalommal nyilvánult kötelességérzetéhez és áldozatkészségéhez appelláltunk.

Bizalmunkban nem csalódtunk, sőt az elért eredmények legvérmesebb reményeinket is felülmúlták és egyesületünknek a hazai sport terén kimagasló helyet biztosítva, annak hírnevét széles körben terjesztették.

Mozgalmas és sikerdús évre pillantunk vissza, mely

egyleti életünk másodig évtizedének multunkhoz méltó kezdetét képezte.

Választmányunk kiküldött tagjainak a különböző bizottságokban kifejtett tevékenységét itt már helyszüke miatt sem méltányolhatjuk teljes mértékben, de nem mulaszthatjuk el megemlékezni arról, ki ez év munkájában a legnagyobb terheket viselte, ki rendkívüli munka erejét nemcsak clubunk szűkebb keretében, hanem a sport közös érdekében is érvényesítette, példája, buzdítása és kitartása, sőt anyagi áldozatai által annak fejlődését hatalmasan előmozdítva.

Alig szükséges kimondanunk, hogy ezen férfiú, szeretett művezetőnk: Iszer Károly ur, kinek önzetlen fáradozásaért e helyütt is köszönetet mondunk.

Ez év, sőt mondhatjuk az újabb kor legkiválóbb sporteseménye az ós olympiai versenyek újja ébresztésének céljából, 1896. ápril havában rendezett athéni versenyek voltak.

Egyletünk a legelsőkhöz tartozott, kik ezen világverseny nagy jelentőségét felismerték és már ideje korán hazafias kötelességének ismerete, arra néhány kiválóbb tagját, bár nagy anyagi áldozatok árán is kiküldeni, hogy egyletünket és a magyar sportot a nagyvilág előtt méltóképpen képviseljék.

Választásunk Kellner Gyula, Hajós (Guttman) Alfréd tagtársainkra esett, kik a próba-versenyekben is legjobb eredményt tanúsítva, a magas kormány által 400 frt, egyletünk által pedig 200 frt segélyezésben részesültek.

Ezen versenyzőink kíséretére és támogatására Iszer Károly művezetőnk saját költségén indult Athénbe.

A kiküldött tagtársak fényszerűen megfeleltek a magas kormány és az egylet bizalmának, a mennyiben Kellner Gyula a 42 km-t. távú marathoni futásban (3 ó. 5 p. alatt) az összes nem görög versenyzőket megelőzve, 3-ik helyre jutott, Hajós (Guttman) Alfréd pedig két uszási versenyben (100 méter és 1200 méter) 1-sőnek érkezve be önmagának és egyletünknek világra szóló hírnevet szerzett.

Egyidejűleg az itteni mozgalmas versenyidény is megkezdődött, melynek lefolyása alatt elért jeles eredményekről alantabb fogunk részletesen beszámolni.

E helyütt csak szokásos házi ünnepélyünkről, a m. é. december 19-én tartott disztornánkról akarunk megemlékezni, mely szép sikerével ismét élénken igazolta eddig követett irányunk helyességét, a menyiben kideríté, hogy az athletika terén az évben tett nagymérvű haladásunk és azon körülmény daczára, hogy egyéb sportágakat is sikeresen ápolunk, a rendszeres tornázásban is megmaradtunk azon magas színvonalon, melyen egyletünk alapítása óta állt.

A tagok létszáma 1897 január 31-én: 2 tiszteletbeli 7 alapító, 13 pártoló, 139 működő, összesen 161 tag volt, mely létszám a mult évben kimutatott 156 taggal szemben 5 taggal való szaporodásnak felel meg. A tornázásban összesen 115 órában 3248 tag, átlag óránként 28 tag vett részt.

Ezenkívül a csömöri-uton lévő versenypályát az egész nyáron át a versenyekre trainirozó tagok látogatták.

A vivási tanfolyamot 1896 október 1-től Girol dini Frederico vivómester ur vezette olasz módszer szerint.

A kerékpáros osztály sikeres működésére a mult évi kimerítő verseny-idény és a millineumi év mozgalmai nem voltak kedvező hatással, a menyiben nagyobb társas kirándulások rendezése csaknem lehetetlenné vált.

A tagok által kiválólag ápolat turista azonban nem szünetelt, sőt abban egyesek kiváló eredménynyel vettek részt.

A benyújtott túrakönyvek szerint:

Gillemot Ferencz 7623 kilométer után I.
Kindling János 4021 „ „ II.
Polacsek Károly 2228 „ „ III.

dijat nyert el.

Sokoldalú tevékenységet kifejtő egyletünk rég felvette programjában a teszedő játékokat is.

Ujabbban ezek sportszerűbb üzését tűzvén ki céljául és kivált a külföldön mindinkább terjedő foot-ball játékot nálunk is meghonosítandó, a B. T. C. I. magyar fott-ball teamjei czime alatt, a választmány felügyelete és ellenőrzése mellett, némi autonómiával bíró szövetkezetet szervezett, mely már is szép sikerrel működik.

Az összes nyílt versenyeken nyert dijak eredménye a következő:

	I.	II.	III.	IV.	V.	Record.
Athletika	41	29	15	4	1	—
Összetett (athletika tor) 11	—	—	—	—	—	—
Uzás	2	—	—	—	—	—
Kerékpározás	6	3	3	4	—	6

Összesen 60 32 18 8 1 6=125

A milleniumi év versenyei, kivált az orsz. torna-és sportbizottság pályájának létesítése, valamint a bel-és külföldön szerzett tapasztalataink értékesítése által a teszedő sport fellendüléséhez nagy mértékben hozzájárultak ugyan, de ezen fényoldal mellett az árny sem hiányzott.

Nem tekintve a reánk, úgy mint a társasegyletekre háramlott súlyos anyagi terheket az év második felében felmerült egyleti viszályok folytán, melyekbe hibánkon kívül mi is belesodortattunk, — az egyetek békés összműködése hazai sportunk nagy hátrányára lehetetlené vált.

Annál nagyobb örömmel konstatalhatjuk, hogy ezen külviszályok egyleti beléletünkre nem voltak semmi kártékony hatással.

Tagjainknak növekvő száma, azon benső ragaszkodás, melylyel egymás és az egylet iránt viseltetnek, azon áldozatkészség és példás társulati szellem, mely minden alkalommal nyilvánul, clubunknak oly erkölcsi erőt és jelentőséget kölcsönzött, mely a választmány súlyos feladatát megkönnyíti és őt minden felmerülő akadály sikeres leküzdésére képesíté.

Eddigi nagymérvű haladásunk azon reménnyel kecsegtet, hogy clubunk a jövő évre kitűzött és részben már előzőleg felelített nagy feladatainak, melyekhez még egy jelentékeny versenyalap létesítése és az általunk szeptember havára kiirt nagyszabású bajnoki versenyek rendezése is járul, teljes mértékben meg fog felelni.

Megnyugvással bocsájítjuk mult évi működésünk ama vázlatát a t. közgyűlés megbirálása alá és tagtársain eddigi bizalmaik és buzgó támogatásáért köszönetünket kifejezve, kérjük, hogy jelentésünket tudomásul venni és nekünk a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Budapest, 1897. február havában.

A választmány nevében:

Kankovszky Vilmos,
titkár.

Dr. Leövey Sándor,
min. tanácsos, elnök.

Irodalom.

Torna-Szergyakorlatok. Kezdő, haladó és képzett tornászok számára, 266 ábrával. Irta Maurer János, a „Nemzeti Tornaegyesület“ művezetője. 235. l. Ára? Rózsa K. és neje könyvnyomdája, Budapest.

A szerző jelen művével egy régen érzett hiányt

kivánt betölteni; ugyanis olyan törvénykönyvet óhajtott magyar tornászainknak nyújtani, a melyen „tanár és tanítvány egyaránt feltalálja azt, a mire szüksége van, oly könyvet, mely által a kezdők a gyakorlatok nagy tömegében tájékozhatják magukat és a mely útmutatást adjon nekik arra, hogyan kell azokat fokozatosan gyakorolni; haladó és képzett tornászoknak pedig arra szolgáljon, hogy elfelejtett gyakorlati adatokat feljuttassák“.

E szerint nem kivánt szerző egy oly segédkönyvet adni, mely középiskolai tornatanításunk anyagát az ehhez csatolt utasítások tekintetbe vételével akár osztályonként, a mi legcélszerűbb lett volna, akár pedig a gyakorlat által eddig leginkább kifejlesztett szabad-, rend- és eszközgyakorlatok rendszere szerint fokozatos összeállításban tárgyalná: hanem az A. Ravenstein „Volksturnbuch“ és L. Puritz „Merkbüchlein für Vorturner“ című művek nyomán igen sikerülten, fokozatosan emelkedésben összeállított torna-kártyákat.

Ezen könyvben megtaláljuk, a kézi szerek kivételével mindazon tornaszerek gyakorlatait, melyekre a testgyakorlás sikerestánítása végett szükségünk van s a melyeket az 1887. évi 8619 sz. a. kelt tanítási terv előir. Ilyenek: magasugrás, távolugrás, mélyugrás, ugrózsámolyok, rohamdeszka, rúdugrás, lengőkötél, bak, ló, ugróasztal, korlát, nyújtó, gyűrűhinta, lengőnyújtó, a létrák, mászórudak, mászás kötélén, körhinta; súlydobás, diskusdobás; gerelykopjavesítés, tornaszék, félmotóla. E szerint egy újabb kiadásban csupán a kézi szerekkel való gyakorlatok lesznek pótlandók s e pótlás egészen könnyű lesz, mert már is meg van egy részök, pl. a lengőkötél, az ugrórudak, a gerelyvetés, a súlydobás.

E tornaszergyakorlatokban felsorolt torna-kártyák, nagy előnyükre az által különböznek a közönséges torna-kártyáktól, mint a milyeneket tartalmaz például Szaffka M. „A szertornázás kézikönyve“ című műve, hogy az egyes eszközökre vonatkozó gyakorlatok praktikus felosztással és fokozatos beosztással vannak közölve, pl. a bakugrás gyakorlatai: ugrás támaszba, felülések, lebegőtámasz, feltérdelések, átugrások. Vagy vegyük a korlátot, hol a következő beosztást találjuk: támasz a kezeken, fekvőtámaszok, lengés támaszban, felülések, ülécserék, emelések és mérlegek, alkar- és felkartámaszkodások, meg lüggések, átfordulások, ugrások a korlát végén, kiugrások a korlát közepéről, ugrások a korlát közepén belső oldalállásból, ugrások külső oldalállásból, körzések a korlát közepén, nehezített egyéb gyakorlatok, függő gyakorlatok a magas korláton.

A könyvet nagyon hasznavehetővé teszi az eszközök részletes és helyes ismeretése, mi egész következetességgel, minden eszköznél megtalálható. A tornaszerek pontos ismertetését követi azok célszerű használati módja, pl. a tornáló leírása után, a 36 lapon ezt olvashatjuk: „Az oldalugrásoknál a ló mindig úgy álltassék, hogy annak nyaka a tornásznak baloldala felé legyen, ha mellső oldalállásban áll a ló mellett, tehát a balkéz az első kápát, a jobb kéz a második kápát fogja.

Kezdőknek a ló mellmagasságig, haladó, képzett tornászoknak pedig vállmagasságig legyen állítva.

Nehezebb gyakorlatoknál a segélynyújtás szükséges, melyre szabály az legyen, hogy az mindig az ellenkező oldalon adassék, ha tehát a tornász balra

csinálja a gyakorlatot, akkor a segílyt adó jobbról áll összetett alakoknál azonban vannak eltérések“ stb.

A munka nagyobb része, a sikerült ábrákkal együtt, Puritz L. után van dolgozva. Az ábrák csinosak, tiszták és a 266 ábra közül csak a 94, 102 és 205. ábra szorul javításra, de a 88 dik nem; ez tehát fölösleges a „Helyreigazítás“-ban

A mű nyelvezte a gyakorlatok leírásában, ezek kivételének ismertetésében szakavatott, jeles tornászt az igazi mestert mutatja be, s habár nyelvezet itt ott nem elég magyaros, mégis könnyen megérthető. Nem magyarosak és nyelvészetileg is hibásak az ilyen kifejezések: alugrás, hátlendület, terpeszülés, támlázás, alkartámasz, a nyújtó érintő magasságban, e helyett elérhető magasságban, stb. S itt hiába hivatkoznék szerző az előszóban gyöngéden érintett Torna-Lexikonra, mely szerint munkája a szakemberek többsége által megállapított helyes és találó kifejezéseket követi; mert nagyon sok van ezen Lexikonban, mit magyar nyelvészeink és magyarul jól tudó tornászaink elvetnek. Benne van az alugrás (5. l.) és a hátlendület (47. l.) is, ezek helyett: aláugrás vagy nyilugrás, hátralendülés.

Szerző a gyakrabban előforduló megnevezések helyett néhány rövidítést használ, ilyenek: a bal és jobb helyett b., j.; a hajlított helyeit hjlt; a fordulat helyett frdlt. Ezekre nézve megjegyzem, hogy a rövidítések is csak úgy helyesek, ha nemzeti nyelvünk törvényeit s így az iskolákban tanított szabályokat követik; tehát a hajlított és fordulat szók rövidítése csak így lesz jó: hajl., ford.

Maurer J. Tornaszergyakorlatok című művét tüzetesen átvizsgáltam s azt gyöngébb nyelvezte dacára is tornászati irodalmunkra nézve valódi nyereségnek tartom; mert kellő tájékozódást nyújt úgy a kezdőknek, mint a haladottabb tornászoknak a különféle eszközgyakorlatokban, a gyakorlatok fokozatos beosztásában és megtanulásában. A közölt ábrák egészen jók, belőlük a gyakorlatok könnyen megérthetők. Ezek alapján a könyvet hasznavehetőnek találom; miert is azt kártársaimnak, részint önmagok számára, részint pedig előtornászainknak való kiosztás végett, melegen ajánlom.

Lőcse, 1897. márcz. 25.

Hadik Richárd.

Különfélék.

A „Magyar Athletikai Club“ csónakdája tagjainak nagy részvéte mellett tartotta meg márcz. 17-én az atletakaszinóban évi rendes közgyűlését. Gerenday Béla igazgató lendületes beszéddel nyitva meg a közgyűlést. A választmány évi jelentése a csónakda gyors fellendülését tárja elénk. (A jelentést lapunk más helyén ismertetjük.) A közgyűlés elhatározta, hogy a tagok buzdítására három tív-a díjat tűz ki és több házi versenyt rendez. A tagok már is szorgalmasan eveznek s a verseny csapat, a mely az idei regatán is részt fog venni; szintén megkezdte gyakorlatait. A közgyűlés által megválasztott tisztikar következőleg alakult meg: dr. Junga Béla szertáros, Károly Henrik pénztárnok, Martin István elsőjegyző, Manno Leonidas másod jegyző, Lázár Pál ellenőr, Weiner Marian mérnök, Ábray Zoltán, Dobák Emil, K. Császár Géza, Schmidt Richard választmányi tagok, Friedrich Nándor, dr. Minich Jenő pót tagok.

A „Budapesti Kerékpár Egyesület 1882“ egyleti he-

lyiségében (VII. Csömöri-ut 4.) tartott. XV. rendes évi közgyűlése a következő évi eredményt mutatja. A „Bp. K. E.” számlál, ma összesen 63 tagot. Az egyleti vagyion áll 858.97 frt készpénz 375.72 frt ingóságokból (a leltár értékéből történt 10% levonása után) a 6087 frt követelésből (csak tagoktól összesen 1295.54 frt. Teher nincsen. Elnökké egy hangulag Grünwald Bernát min. o. tan. Titkárrá Kleindin Hugó (nádor u. 17.) pénztárossá Wendauer József (nádor u. 18.) lett megválasztva. A „Bp. K. E.” régi elveihez híven ezután is a kerékpározás fejlesztését tartja főfeladatául a collegiális érzet ápolásának szem előtt tartásával. A közgyűlés ezenkívül határozatilag kimondotta, hogy a „Bp. K. E. 1882” összes rendes tagjaival belép a „Magyar Kerékpáros Szövetségbe”.

Touristika. Cirquenicza, Abbazia, Lovrano, Monte-Magiore Castua, Fiume istenihegy és tengeri vidéke, most van a te saisonod! Magyar uszó egylet athléta osztályának legfőbb napimádói már is ultra keltek, hogy mire a dunai és balatoni sütkérezések deliciái beállanak már „fit and well!” méltó feketén és erősen jelenhessenek meg a főváros halvány ifjai között. Le a Quarnerora!

Felhívás. A sport egyletek, valamint a szaklapok általános óhaja, a versenyeknek minél nagyobb számmal való rendezése népszerűsítése és azokon a versenyzőknek minél tömegesebb részvétele. Mindanyunk által óhajtott ezen cél elérésére a következő javaslatot vagyok bátor előterjeszteni. 1. A versenynapok kitűzésénél iparkodjunk oda hatni, hogy több verseny egy napon az országban ne rendezessék. Ez által meggátoljuk a versenyző erőknél a szétforgácsolását. 2. E végből minden szaklap nyisson rovatot, melyben a versenynapokat nyilvántartja. 3. Minden testedzést űző egyesület ismerje kötelességének az általuk megállapított versenynapokat a szaklapok útján a versenyt megelőző 2-3 hónappal köztudomásra hozni. 4. Iparkodjék oda hatni minden testedzést űző egyesület legalább 2-3 versenyzőt előállítani, és azokat nevezni, mert csak az esetben válik az népszerűvé, ha azokon a versenyeken nemcsak a versenyt rendező egylet tagjai, hanem az országnak legalább 5-6 vidéki egylete van képviselve. 5. Miután már a negyedik szövetségünk is alakulóban van, kívánatos lenne, hogy mindegyikük legalább 2-2 tagot küldene ki, és alakulna egy közös szövetségi bizottság. A mely bizottságnak egyéb teendője nem lenne, mint a versenynapokat nyilvántartani, és az egyesületektől megkövelelni azoknak a kiírását, arra engedélyt adni, úgy, hogy legalább az egymáshoz közelben levő egyesületek egy és ugyanazon a napon versenyt ne rendezhessenek. Ez idő szerint pedig kérem úgy a szaklapoknak mint a testedzést űző egyesületeknek a fentiekhez való véleményét. Ugyancsak ebből az alkalomból értesitem úgy az olvasó közönséget mint a sport egyesületeket, hogy az ujonnan megalakult szabadkai sport egyesület elhatározta első országos versenyét augusztus hó 15 ére. Részletes műsört a versenyekről egy pár hét múlva közölni fogjuk. Többek között egy országos kerékpár távverseny is lesz, Zomboron túl Bezdántól-Palicsig (90 kilométer). Ezúttal tisztelettel meghívatik úgy a n. é. közönség mint a társegyesületek is. Tisztelettel Matkovich Miklós a Sz. S. E. művezetője.

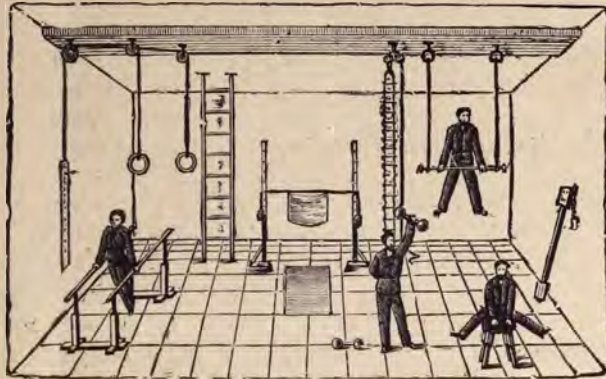
Szerkesztői üzenetek.

H R Lócse Köszönjük szíves munkásságodat. — **L M. Bpest.** A tornatanárok ügyében minden felszólalást örömmel közlünk, de az ilyen túlságosan nyers kifakadásokat sem célravezetőnek

sem eléggé indokoltaknak nem tartjuk. Ha a cikkek átdolgozását ránk bízni szíveskedik, örömmel megteesszük. **Több levélre:** N. J. kollégánk ügyében mi újabb fordulat sem történt. Az ügy nyilvános tárgyalása még időszerűtlen volna. Helyét ideiglenesen Sz. Manó kollégánk tölti be, ki már volt az intézetnél.

Az 1896. évi ezredéves kiállításon haladásért elismerő oklevéllel kitüntetett

Gráner Pál első budapesti tornaszerkészítő.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, egyleti helyiségek, iskolai tornatermek teljes felszerelését oly olcsó áron és jó minőségben, mely a versenyt bárkivel kiállja. 3-12.

Budapest, VI. ker., Angyalföld. Hunyady-út 77. szám.

Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság.

HIRDETME NY.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság t. cz. részvényesei az 1897. évi április hó 14-ik napján délelőtti 11 órakor a társaság helyiségeiben VII., Kertész-utca 20. sz. a. tartandó,

VI. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívattak.

NAPIREND:

1. Az Igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt indítványok.
2. Az 1896. üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és a fölmentvény megadása iránti indítvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Az alapszabályok módosítása az 1 millió forint névértékű elsőbbségi kötvények kibocsájtása folytán.
6. Az alapszabályszerűleg kilépő igazgatók helyeinek betöltése iránti intézkedés.

A részvények letehetők f. évi április hó 6-ig az angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél, V. Fűrdő-utca 6. szám alatt.

Az igazgatóság.

Miloszavlyevics és Landthaler
műszerészek

Budapest, Hársfa-utca 35.

Hunnia kerékpár gyártók.

9-24 Mindennemű
varrógépek, kerékpárok

javitása és

MECHANIKAI MUNKÁK

el.ogadattak és a legjutányosabban eszközöltetnek.

Sweater

nagy választékban meg-
érkezett.

A kerékpározás-,
evezés-
és tornázáshoz

szükséges összes ruhá-
zati cikkek első nagy
raktárban.

Sigmund József

IV. Városház-utca 4.

ALAPITVA: 1846-ban. — TELEFON!

Sürgönyezim: Sigmundház, Budapest.

Olcsó árak! — Kitűnő minőség!

Regent

első rangu, kitűnő

KERÉKPÁROK
főraktára

UllrichHenrik

BUDAPEST,

IV. Ferencz-József-rakpart 6-7.

A legnagyobb fedett

kerékpáriskola,

nagy

javitó-műhely.

Ha jó és drága gépet lát,

tekintse meg azon a pneuma-
ticokat sarról fog meggyő-
ződni, hogy majdnem minden
jobb gépen

Continental-Pneumatic

van.

Jó géphez csak jó anyagot
használnak.

Magyar ruggyanta árugyár

részvénytársaság, Budapest.

Első Magyar
VARRÓGÉP ÉS KERÉKPÁRGYÁR
R. T.
BUDAPEST.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 16. sz.
I. emelet 5 a.Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Föv. Magyar Vivó-Egylet,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Első Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.

Kolozsvári Athletikai Club,
Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egyet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,

Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,
Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet.
Sátoraljai helyi Korcs. Egyl
Selmezi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár Németi torna és vivó-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Szekunda a tornából.

A tornatanárok eljárása az osztályozás körül a legkülönfélébb; az egyik tanár elvből nem buktat; a másik elvből a legszigorubbán osztályoz, a harmadik az előtornászok után adja a kálkulust. — A miniszteri utasítások hiányossága ad legtöbb okot ez össze-visszaságra. A gymnasiumi utasítás az osztályozásra nézve a következőket rendeli el: „Az osztályozásnak nem az általános benyomás szerint, hanem egyenként való vizsgálás útján kell történnie. A kiszabott tananyag és az osztály átlagos tudása együtt adják meg az egyesek osztályozásának mértékét. Az osztályozásnál irányadók: az egyesnek fellépése a rendgyakorlatoknál, valamely összetett szabadgyakorlat és az előirt szergyakorlat véghezvitele. Pl. a II-ik osztályban: guggolás páros karlendítéssel előre; lendülés függésben; mászás utánfogással; egy magas és egy távolugrás.“

Látható tehát, hogy az utasítások az osztályozásnál a két legfontosabb körülményről említést sem tesznek; a tanulónak születéstől származó tehetetlenségére (pl. kövérség) és akaratából folyó lustaságára. Mert csak nem tehetem igazságosan, hogy egy olyan tanulót, ki minden igyekezete mellett sem tudja az előirt gyakorlatot megcsinálni, megbuktassak és egy eredetileg erős, de lomha fiut jól osztályozzak. — Szóval a tornából adandó kálkulusnál az osztály átlagos tudása és az egyesek képessége mellett szigorú elbírálás alá kell, hogy essék a tanulónak az iskolába hozott testi fejlettsége és a tornázásban kifejtett szorgalma is.

Az ily osztályozásnál megtörténhetik, hogy nem a legrosszabb tornász kapja a leggyengébb osztályzatot, hanem az, ki erre mégis a legméltóbb. — Egy minden tekintetben igyekvő tornászt azért nem buktathatok el, mert szervezeti hibája miatt valamely gyakorlatot nem tud megcsinálni, míg egy erős, de minden gyakorlattól huzódó fiut inkább elbuktathatok.

Hibája az utasításoknak, hogy sem a szabadtéri gyakorlatokat sem a játékokat nem vonja be az osztályozás körébe. Már pedig a tornázásban főleg az oly tanulók vannak előnyben, kik karjuk erejével testüket jól bírják emelni, míg a különben erős, de kövér testüek hátrányban maradnak, noha aránylag ezek az erősebbek. A futás, járás, dobás, sulyemelés, labdázás, általában a játékok minden osztályozásnál szigorúan mérlegelendő.

De jogosnak tartom az osztályozásnál, ha a tanár a tanuló magaviseletét és más tárgyokban tanusított előmenetelét is tekintetbe veszi. Én például e tekintetben így járok el: Ha egy minden tárgyból legalább jó osztályzatot érdemelt tanuló tornából az osztályozás szerint hármast kapna, ugy ennek kettőst adok. Viszont a rossz tanulónak a harmadokban ritkán adok egyest. Nagyon szép tapasztalataim vannak, hogy a rossz tanuló, de kitűnő tornász fiu megjavult biztatásaim és ezen eljárásom folytán. Sőt előtornászaim közt most már alig akad egy is, ki ne tanulna elégségesen.

Megtörténik azonban néha, hogy olyannak adok szekundát a tornából, ki különben nem érdemelné meg. Ha ugyanis valamelyik tanuló

engedetlen, virtuskodó s rossz magaviseletével a maga és társai épségét veszélyezteti a tornáron, ugy ezt kegyelem nélkül megszekundázom. — Megjegyzem különben, hogy nálam a tornából a legkritkább kálkulus is rendesen csak ilyen esetekben fordul elő.

A tanulónak egy jól fegyelmezett iskolában ugy és annyit kell tornásznia, a hogyan és a mennyit bir. Ha pedig mindazt megteszi, mire testi ereje és ügyessége képesíti, ugy felfogásom szerint nem buktatható el. De mihelyt a tanulóban feltalálható a restségnek, vagy a tornagyakorlatok kicsinylésének bármely kis része ugy a buktatásnak helye van. — Mai nap a felsőbb osztályok tanulói a sportok' mellett a tornát mibe sem veszik s bár tudnának tornászni, de nem teszik, mert ők már nem gyerekek. Ilyen esetekben a buktatással elővigyázattal kell bánni, mert sok tanulóból egészen kiöli a tornázás iránti kedvet a szekunda. Legjobb, ha a felnöttebb ifjakkal barátságos uton értetjük meg, hogy a tornázás is egyike a legszebb sportoknak s mindenestre üdvösebb mint a velocipédezés.

Az osztályozás módjáról, már többször olvastam e lapok hasábjain, s most nem is említek fel mást, mint hogy igyekezzék minden tornatanár ugy osztályozni, hogy a tanulók mindenike belenyugodjék a kapott osztályzatba. Legyen tehát az osztályozás nyilvános és a tanár a felmerült eseteket hangosan mérlegelje az osztály előtt. A tornatanár által az ily körültekintéssel adott osztályozást minden tanári kar elfogadja és nem lesz kellemetlenkedés az egyes osztályzatok változtatásánál.

P. J.

A nők kerékpározása.

(Egy nagyvilági hölgy és egy doktor véleménye.)

Illik-e hölgynek kerékpározni ?

Megvallom, eddig nem voltam nagy barátja a vasparipának, a századvég ez általános kedvenczének, mely naponta szenvedélyesebben ragaszkodó híveket szerez. Annyi groteszk alakot láttam volt végig surranni az utakon hogy ellenséges állást foglaltam vele szemben. De a mióta Londonban alkalmam volt hasznos voltát és használatának elegáns, előkelő lehetőségét tapasztalni, teljesen megmástitottam ítéletemet.

Az angol nő többnyire gyönyörűen kerékpároz és valódi előkelőséget tud kifejtteni magatartásában, mozdulatainak mérsékeltsége és egész megjelenésében. Nálunk még ily tökéletességről nem tudnak.

Mint a „Magyar Bazár“ szerkesztőjéhez, százával érkeznek hozzám évente a kérdések, különösen vidékről, vajjon illik-e hölgynek biciklizni? Illik hát, felelém teljes meggyőződéssel, és még ha nem is ille- nek, ma, midőn alig van koronás női fő, alig van a világon királyi vérű hercegnő, a ki nem biciklizik

egész suitejével együtt, a kérdésnek ez a része el van döntve véglegesen.

Más lapra tartozik a kerékpározás aesthetikai oldala. Mint a táncz, a tennis, a gymnastika, tulajdonképen csak a fiatalságnak áll jól. Tényleg van valami groteszk minden kerékpározó alakban, legyen az férfi vagy nő, ha csak művészettel nem kezelik a vasparipát. De a fiatalság varázsa mindent megaranyoz, mindent szépit. Ugy biciklizni, mint Ostendében, a tükör simaságu parton, és itt Londonban, még a „City“ örjítően változó tömkelegében és Hyde Parkkan egyaránt, még sohasem láttam. Szemfényvesztő, tüneményes, kápráz- tató gyorsasággal siklanak tova az óriás, gubbaszkodó pókokhoz hasonló, vagy graciózusan himbálódzó alakok.

Szóba álltam két belga és egy gyönyörű angol kerékpározóval; — a kedvemért fel-le szálltak engedelmessé lovaikról. Megvizsgáltam öltözetüket, megmagyaráztattam magamnak apróra, mért nem lehet hosszabb az alj, mely alig ért bokáig, csakhogy végre öntudatosan, kellő hozzáértéssel adhassam meg az oly gyakran kért tanácsot. Határozottan mondhatom, hogy igen kecsesen lehet fel és leszállni. A törökös bugyogó teljesen el van ejtve és előkelő hölgy csakis bokáig érő, nem tulbő, tűzdelt angol aljat hord és sárga vagy fekete topánt, vagy czipőt és lábtyút. Az alj alatt afféle testhez simuló lovagló nadrágot. Az öltözet angolos, avagy francziás, felsőrésze lehet igen diszes chic, sőt kaczer is. Mint mindenhez, ugy a kerékpározáshoz is tudás kell és grace. Ebben van az egész különbség. Ha csunya, visszatetsző látványt látunk, biztosra vehetjük, hogy nem művelt nem előkelő egyén a lovas. Még a kerékpározásban is megnyilatkozik az „isteni szikra.“ Ez szemfényvesztő arany porral hint be mindent és a mi csunya póknak látszik emitt, — amott repülő, arany csillámu Szent-János bogárnak tetszik.

Az orvosok állítása szerint a kerékpározás ha nem, vitetik tulásba, igen egészséges testgyakorlat. De főfel- tétel az egyenes tartás, mert igen hátrányos a tūdőknek a hajlott ülés, a lábmozgással egyetemben.

Itt oly rendkívüli ügyességgel tudnak hozzá, hogy a baleset igen ritka dolog. A férfiek különösen támogatják a nők kerékpározását, kivált a középosztályban. Ha egész nap dolgozott és fáradot férj délután vagy este szivesen élvezi a friss levegőt, de azért nem szereti nélkülözni neje társaságát. Igy a férj és feleség felkerekednek és kimennek valamely messzebb eső parkba, mulatóhelyre — és ebédre 8 ra ismét visszatérnek — ez ép oly olcsó mint élvezetes módon. Vannak hölgyek, kik még „At Home-“ra is kerékpáron mennek, nem tördöve a rövid aljjal. De ezt nem találom előnyösnek.

Wohl Janka.

Egészséges e a nőknek a kerékpározás.

Annál az óriási elterjedésnél fogva, melynek a kerékpározás a társadalom minden rétegében örvend, bizonyára czélszerű azzal kissé bővebben foglalkozni. Előkelő nőorvosok véleménye szerint a kerékpározás az egészséges nőre nézve ép oly előnyös testgyakorlat, mint egészséges férfiakra, főkép a mióta a magas kerekeket az alacsonyakkal helyettesítik és ezzel a kerékpározás legfőbb veszélye is megszűnt.

A kerékpározás által igen nagy izomcsoportok jönnek működésbe; a belégzési apparatus gimnasztikája által a tūdő térfogata jelentékenyen növekedik, a szív- működés gyorsabb és erősebb lesz, a szív izomzata nem tulságos kerékpározás által erősbödik, az étvágy és az alvás jelentékenyen javul, a vállalkozási szellem

és hidegvértűség növekedik, az önbizalom emelkedik, a kedélyállapot javul: egyszerűen a test és szellem erősödik.

Nem óvhatunk azonban eléggé a tulságosan sok kerékpározástól, mert ez rendkívül egészségtelen főképp szívbetegre nézve, a kikre nézve végzetessé is válhatik.

A nőknek naponként legfőleg 50—60 kilométert és óránként 15—18 kilométernyi utat szabad megtenniük.

A biciklizés ellenzői azzal érvelnek, hogy miként a varrógépen való varrás, úgy a biciklizés is egészségtelen. Ez azonban helytelen állítás, mert a míg a varrógépen meggöngyödvé, zárt szobában és csupán a lábakkal dolgoznak, addig a biciklizés közben a szabad levegőben vannak, olykor-olykor igen mélyen lélegzenek, felső testük egyenesen áll és úgy a végtagok, mint a törzs összes izmai működnek. E mellett a szabad környezet a kedélyre is frissítőleg hat.

Igen szopora légzésűekre és szívdobogásuakra fontos, hogy vagy lassabban haladjanak vagy le is szálljanak. Magas hegyekre vagy tolják vagy tolassák a keréket és mellette sétálnak, ezzel a kerékpározás mellett a turista sportnak is áldoznak. Alacsony hegyekre felkerékpározhat az egészséges és ép szívű nő. Fontos, hogy a nők egyenesen üljenek a nyergen és kövér nőknek jól kell ügyelni arra is, hogy a nyereg jó és célszerű legyen.

A nők ne viseljenek kerékpározás közben fűzőt, sem pedig szoros övet, de ha nem nélkülözhetik a fűzőt, úgy legalább rövidet viseljenek.

A kerék úgy legyen szerkesztve, hogy a nő kezével könnyen elérje, a kézifogót, hogy ne kelljen előre hajolnia. A nyereg akkor van jó magasságban, ha kényelmesen ülhet rajta és az egyik sarkával a pedal legmélyebb forgópontját eléri, a nélkül hogy oldalra kellene hajolnia, vagy hogy lábát teljesen ki kellene nyújtania.

Másként van a dolog a beteg nőkkel szemben. Nagy gond helyezendő arra, hogy ily nők túl ne erőltessék magokat, csak rövid ideig, lassan és kis utakat tegyenek meg.

Idült hörghurutnál, egyes tüdővésztes eseteknél és szívbántalmaknál határozott javulást észlelek a kerékpározás által. Főképp jó hatással van ez az ideges nőkre és hiszteriásokra, izomgyengeségben szenvedőkre és gyenge alkatu, valamint vérszegény nőkre nézve is. Az ideges gyomorbántalom is jelentékenyen javulhat. Több esetben tapasztaltuk, hogy oly nők, kik ideges alapú fülzugásban szenvedtek, a kerékpározás folytán a fülzugás javult, sőt teljesen meg is szűnt.

A gerincoszlop elferdülése javulhat a kerékpározás folytán, de viszont, ha nem egyenesen ülnek a nyergen, vagy ha csak egy kézzel tartják a korongot a gerincoszlop elferdülései felléphetnek, illetve a meglévők nagyobbodhatnak.

Amerikából és Franciaországból számtalan jelentés szerint a kerékpározás különböző női betegségekre is jó hatással volt.

A felemlített számtalan előnyeivel szemben a kerékpározásnak csak csekély és említésre is alig érdemes hátrányai vannak. Az alacsony kerékről való leesés, a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Tulságos lesoványodás és a joggal félt szívbetegségek is csak tuleröltetésre vezethető vissza. Meghülések az ismert elővigyázati óvszabályok folytán elkerülhetők.

A kerékpárversenyektől nem óvhatunk eléggé, mert az egészségre határozottan károsak. A kerékpározás kérdésével a német orvosi lapok sokat foglalkoznak és mind kikel a verseny ellen. Egyáltalán célszerű volna

a kerékpárversenyeket eltiltani. A kerékpározás legérdekesebb részét és jó hatásának felemlítését legvégül hagytuk. Ez tudniillik, hogy a kerékpározás a lapok Hymen rovatát szaporítja, a mennyiben, hogy úgy mondjuk az erre való hajlamot úgy a nőknél mint férfiaknál fokozza, a mi részben szintugy mint a hegyi és tavi levegőn való tartózkodás által növelt anyagcserére és az idegrendszer erősödésére vezethető vissza. A kerékpározás tehát a legjobb házasságközvetítő és mint ilyent ajánljuk a leányos mamák és a fiatal emberek figyelmébe.

Dr. T.

A „Duna“ evezős egyesület működéséről.

A választmány évi jelentéséből az alábbiakban ismertetjük a fiatal egyesület első évi munkásságát:

Egyesületünk nem mint önálló testület kezdte működését, hanem mint a Magyar testgyakorlók köre budapesti sportegyesület osztálya. Ezen egyesületnek néhány tagja szövetkezett egy-két kielei csónak vásárlásra, hogy azokon a Dunán kirándulásokat tegyenek. Ezen terv a megvalósítása stádiumába lépett, midőn nevezetteknek egy magántársaság egy hatevezős belvillás wherryt ajánlott fel megvételre.

A tervezők nagy buzgalommal iparkodtak terveiknek további híveket toborzani, úgy hogy végre 1895. április 13-án sikerült egyesületünket a „Magyar Testgyakorlók Köre Evezős Osztálya“ elnevezés alatt megalakítani.

Am a megalakuláskor már egész más feladatott tűzött ki maga elé az egyesület, mint a mely az alapítók eredeti terve volt. Teljesen eltértek már azon céltól, hogy egyszerűen egynehány kielei csónak fenntartására alakulnak egyesületté, hanem már az volt a cél, hogy egy teljesen sportszerűen berendezett és felszerelt modern evezős-egyesületet létesítsenek. E kitűzött ezél keresztülvitele céljából megfelelő klubház és csónakállománnyról kellett gondoskodni.

E végből egyesületünk tutajon nyugvó csónakházat építtetett Horváth József előkelő budapesti ácsmester czégnél, mely 5 csónakot és 35 személyre való öltözött képes befogadni.

Csónakállományunk megalapítására beszereztünk egy 6-os inrigged wherryt tanulási célokra, azonkívül egymásután rövid időközökben két négyes klinker és egy non coxwain pair-oar outriggeres csónakot.

A kezdet szükségleteinek megfelelő csónakállomány illetően módon rendelkezésünkre állván, tagjaink teljes erővel és lelkesedéssel fogtak hozzá az evezés rendszeres tanulásához.

Igaz ugyan, hogy ez nehezen ment mert tagjaink közt egy sem volt, a ki az angol mód szerinti evezést ily csónakokban azelőtt rendszeresen űzte volna és igaz, sok fáradság és nehézség után sikerült csak némileg megfelelő csapatokat összeállítani, mindazonáltal tagjaink ügybuzgósága és lelkesedése a kezdet nehézségeinek leküzdésében nemsokára lehetővé tette nekünk, hogy nagyobb kirándulásokat teheünk.

Nem mulaszthatjuk el, mielőtt 1895-iki egyleti évünk működésének vázlatos előadását befejeznők, hogy néhány szóval ne érintsük azon finanziaális bázist, melyre egyesületünket megalapítottuk.

A nagymérvű beruházások ugyanis nagyobb összget igényelvén, miután nem rendelkezünk a kellő készpénzzel, 2000 forint törlesztéses kölcsönt vettünk fel és azzal fedeztük a beruházási költségeket. Nagy áldozatkészséget tanusítottak alapító tagjaink e tekintetben is, mert nemcsak hogy a felvett kölcsönért az egyetemleges kezességet magukra vállalták, hanem egyhangulag elhatározták, az eleinte

2 forintban megállapított havi tagdíjnak 4 forintra való felemelését. Tagjaink ezen eljárása legfényesebb bizonyítékát képezi ügyünk iránti érdeklődésüknek.

Midőn még megjegyezzük, hogy az evezős társ-egyletek egyesületünk megalakulásáról szóló értesítésünkre meleg hangú válaszban üdvözöltek bennünket, áttérünk egyesületünk 1896. évi működéséről szóló jelentésünkre.

Már az 1896. márczius hó 25-én tartott első rendes közgyűlésünk igen fontos mozzanat volt egyesületünk életében; a Magyar testgyakorlók körével folytatott tárgyalások folytán ugyanis sikerült kieszközölnünk, hogy egyesületünk különválásába beleegyezzenek, minél fogva ezen közgyűlésünkön „Magyar Testgyakorlók Evezős-Egylete“ elnevezés alatt, mint külön alapszabályokkal bíró egyesület alakultunk meg.

Az 1896. október hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlésen az egyesület nevét „Duna budapesti evezős egyesület“-re változtatta meg.

Nem mulaszthatjuk el az alkalmat, hogy a M. T. K.-nek, melynek körében merült fel először az evezős egyesület megalakításának eszméje, köszönetet ne mondjunk egyrészt materialis és morális támogatásáért, másrészt azon önfeláldozásáért és feltétlen loyálisáért, melyet az által tanusított, hogy egyesületünket fokkonként szabadjára bocsájtotta.

Az eseményekben gazdag 1896-iki egyleti évnek egy másik fontos mozzanata, hogy egyesületünk az év folyamán a „Magyar evezős egyesületek országos szövetségébe“ összes tagjaival belépett.

Az év elején 1 alapító és 24 működő tagunk volt. Évközben belépett 14 működő és 7 pártoló tag, az egyesület kötelékéből kilépett 6 működő tag. Így jelenleg van 1 alapító, 32 működő és 7 pártoló tagunk. Örömmel jelentjük továbbá annak jeléül, hogy tagjaink az evezést nagy kedvteléssel űzik, hogy az evezős évadot már február 22-én tehát még téli időben kezdtük meg és december hó 26-án fejeztük be.

A kedvezőtlen időjárás dacára volt számos kirándulásunk is: így 42 csapatunk volt a szentendrei-szigetcsúcson, 2 csapat Szt.-Endrén, 19 csapat a horányi-csárdában, 1 csapat a fáczán-szigeten, 1 csapat Váczott, 2 csapat Verőczen, 2 csapat Visegrádban, 1 csapat jött le Esztergomról.

Erdekes kirándulás volt az, melyet egy csapatunk tett, Győrből lefelé Budapestre, nemcsak azért, mert ez volt a leghosszab út, melyre tagjaink eddigelé vállalkoztak, hanem azért is, mert megagadva a kínálkozó alkalmat, tagjaink meglátogatták útjukban a győri és komáromi társ-egyleteket.

Mindkét egyesület részéről legszívélyesebb és legelőzékenyebb fogadtatásban részesültek, miért is kötelességünknek tartjuk az illető egyesületek vezetőinek ez úton is köszönetet mondani.

Hajó-állományunk jelenleg 6 egyleti és 3 magán-hajóból áll. Csónakházunkban az év folyamán nagyobb beruházásokat eszközöltünk és iparkodtunk azt úgy felszerelni, hogy tagjainknak, a mennyiben azt a hely szűke engedte, a legnagyobb kényelmet nyujthassuk és egyúttal minél több csónak befogadására alkalmassá tegyük. Iparkodtunk továbbá házi műhelyünket úgy felszerelni, hogy a szükséges javításokat mind szolgálk végezhesse.

Az évi bevételek 2723 frt 27 krt, a kiadások pedig 2614 frt 19 krt tettek ki. Vagyonmérlegünk szerint az egyesület tiszta vagyona ez idő szerint 967 frt 79 krt, pénztárhelyzetünk pedig ez év végén 199 frt 7 krt tesz ki.

Szövetségi ügyek.

A „Magyar Torna-Egyletek Országos Szövetsége“, mint a Sport-Világ írja, hathatós reformnak készül alávetni szervezetét, s főleg a mai kor színvonalának meg nem felelő versenyszabályokat. A közel multban dr. Berzeviczy Albert elnökle alatt több bizalmas értekezletet tartott, melyeken szőnyegre kerültek a fontos kérdések. Első helyen áll ezek közt az atletikai testgyakorlatok felvirágoztatása a szövetség kebelében s ennek megfelelően a versenyszabályok — esetleg alapszabályok — átalakítása. Miután a reformok célja főleg az volt, hogy a testgyakorlatoknak lehetőleg minden hívét, úgy a tornászokat, mint az atletikával foglalkozókat merev álláspontjuk feladására bírják, remélhető volt, hogy a közös kérdés megoldásához hathatós munkájukkal hozzá fognak járulni oly egyesületek is, melyeket az eddigi rendszer visszatartott az egyesüléstől. Dr. Berzeviczy Albert szép eszméje ezen irányban sikertelen maradt. A Magyar Athletikai Club megalakította úgy a hogy és hamarjába, az ő különálló Athletikai Szövetségét — véget vetvén egyelőre a sokat ígérő egyesülés reményének.

Megvalósult azonban a terv lényegesebb része: a Magyar Torna-Egyletek Országos Szövetségének reformja nem kérdéses többé. A reform meghiusulását jelzett lapárs hívei bátran pirulásra kérhetik fel a hamis reklámcsinálót. A munka folyik a maga nyugodt medrében s nincs hozzá szükség a hivatlan agitátorok és kortések munkájára, mint amott, a hol a létező szövetségeknek elismerésre méltó helyes lépései elé hevenyészett papir-szövetséggei vélték akadályt gördíteni.

A dr. Berzeviczy Albert elnökle alatt tárgyaló bizalmas értekezleten a Budapesti Torna-Club egy memorandumát vették a tárgyalások kiindulási pontjául s végül is azt látták, hogy a memorandumban foglaltaknál is többet készek megtenni a M. T. E. Orsz. Szövetségének reformjára. A bizalmas értekezletből szűkebb körű bizottságot küldtek ki, melynek hivatása ama program megállapítása, melylyel a legközelebb egybe-hívandó rendkívüli közgyűlés elé lépnek. E szűkebb körű bizottságban oly férfiak ülnek, kikkel régóta egybe van forrva a „Torna-Szövetség“ eszméje, kik legbuzgóbb hívei voltak eddig is. Annál örvendetesebb, hogy ép e bizottság feltétlenül hozzájárult már első tanácskozásán a létesítendő reformok általános tervéhez. Ha ép azok, kik eddig tartózkodólag viselkedtek a feltűnő új iránynyal szemben, magának az ügynek érdekében valónak látják, hogy a saját, régóta vitatott álláspontjukból teljesen engedjenek: akkor mondhatjuk bátran, hogy a M. Torna-Egyletek Orsz. Szövetségének reformja s ezzel fényes jövője iránt csak a kishitű támaszthat kételyt!

*

A javaslat-szerkesztő bizottság: Vecsey István (N. Torna-E.) elnökle alatt tartotta első ülését folyó évi április 6-án. Jelen volt a bizottság valamennyi tagja: Czölder J. (Budai Torna-E.), Maurer J. (N. Torna-E.), Jász G. (N. T.-E.), Bély M. (Budai T.-E.), dr. Ottó J. (Bpesti Torna-Club).

A Budapesti Torna-Club memorandumja képezte itt is a tárgyalás kiindulási pontját, de csakhamar általános kérdések feletti vita s örömmel konstatáljuk: megegyezés is keletkezett. Ez első ülés természetesen fel nem ölelhette az egész óriás anyag részleteit, de ki lón mondva elvként, hogy az atletikai gyakorlatok s az atletikai versenyek különálló egészet alkotssanak a tornával párhuzamosan, legyen célja az alkotandó sza-

bályoknak, hogy úgy a torna, mint az atletika a lehető legnagyobb tökélyre vitessék s igazán nemzeti testgyakorlatokká alakuljanak hazánkban.

Futás, járás, ugrás, súlydobás stbi atletikai gyakorlat szabályai a lehető legtökéletesebb mintaképek után alkotandók meg. Felölelendők az atletikai játékok, a népszerűsítésre legalkalmasabbakat választván kezdetnek.

A bizottság azon lesz, hogy atletikai szabályzatait lehetőleg úgy alkossa, hogy azok egyes speciális versenynemeket külön ne favorizáljanak, hanem általános jó irányelveket adván, lehetővé tegyék, hogy a gyakorlatokból azt válassza kiki, a mely egyéniségének megfelelően, esetleg külön egyéni vagy nemzeti vonást hozhat művelésükbe. A „szabad testgyakorlatok“ művelését így reméli igazán szabadokká tehetni.

Az atletikai gyakorlatoknak rendkívül nagyszámú változatait csak annyiban készül körülhatárolni, hogy a versenyek egységes volta a szabályok általános irányelvei által is biztosítva legyen. Ezzel azután esnek ama furcsa irány is, mely a szabad testgyakorlatokat, a nemes atletikát (mondjunk egy futást 100 yardon igenis, de már 100 méteren sehogy sem tudja elképzelni s angolabb akar lenni az angolnál.

Hogy az ilyesmi nem szelleme az atletikai gyakorlatnak, azt remélhetőleg sikerül kitüntetni az alkotandó szabályokkal.

Kimondta az értekezlet, hogy országos bajnoki versenyek rendezését, érmek és tiszteletdíjak kitűzését helyesnek és fogantositandónak tartja.

A kellő mérsékletet a maga részéről betartsa a M. T. O. Szövetsége kezdetleges viszonyainkra való tekintettel, a legszerényebbnek képzeli a kezdetet, a nélkül azonban, hogy a fejlődésnek akadályát tegyék le a szabályokba.

A bajnoki versenynek kellő értéket adandó, egyelőre kisebb bajnokságok (egyletek stbi) kiírását kívánatosnak nem tartják.

A serdülő ifjúságot, a középiskola tanulóit a közoktatásügy vezérferfiái ma már tiszta irányba vezetik, helyes testnevelésük felé. A közel jövőben magában az iskolában fognak kielégítést találni az ő egyéni ambíciójuk is, sőt az ifjúsági versenyekben részben máris megtalálták azt.

Nem kívánják tehát a szorosán vett „ifjúság“ — a 18 éven aluliak belevonását a nagyobbszabású versenyekbe, melyek azért iratnak ki, hogy a meglelt férfit nyerjék és tartsák meg a testgyakorló szórakozás hívének — nem pedig a naiv gondolkozású tanulókat, kinek amúgy is inkább jóakaró fékezésre mint biztatásra van szüksége.

A Magyar Athletikai Club.

mezei (cross-country) versenyének feltételei.

A verseny napja: 1897. ápril. 25 d. u. 4 óra.

Nevezési zárnap: 1897 ápril. 20 esti 7 óra

A verseny helye: Budapest környékének egy később megjelölendő része.

1. Táv: körülbelül 10 kilométer.

2. A verseny módja a gyalogolás bármely tetszés szerinti formája, papirszeletek által megjelölt irányban, közbeeső természetes akadályokkal.

3. A verseny nyílt és egyesületek réssére szól. Minden egyesület köteles legalább 5 taggal venni részt a nevezésben; a résztvevők maximalis száma azonban korlátozva nincsen.

4. Nevezések csakis sportegyesületek részéről jelenthetőek be, egyesek nevezései tehát el nem fogadhatnák.

5. Az eredmény számítása oly módon történik, hogy minden versenyző egyesület 5 első beérkezett tagjának a beérkezést jelző sorrendi száma összegeztetik s a mely ogylet ily módon a legkisebb számot tudja felmutatni, első, a következő pedig a második győztes leend.

6. Ház valamely egyesület résztvevésre bejelentett tagjai közül csak 4 tag ér be a célponthoz, a hiányzó egy annyi ponttal számíttatik mintha utolsónak érkezett volna be

7. Azon esetben, ha a versenyző egyesületek valamelyikének csak 3., vagy ennél is kevesebb tagja érkezne a célhoz, úgy ezen egyesület s versenyből kiesettnek tekintetik s tagjainak versenyeredménye együttesen nem számít.

8. Díjak:

a) a győztes egylet beérkező öt első tagja részére egyenként ezüst-érem.

b) a második egylet részére öt első tagjának bronz-érem; de csak azon esetben, ha a versenyen legalább három egylet vesz részt;

c) külön díjazás azok számára, kiknek egylete másodíknak sem jött be; az összes beérkezők között elsőnek ezüst-, másodíknak bronz-érem.

Általános versenyrendszabályo:

1. A versenyekben részt vehet minden magyar sportegylet gentleman amateur tagjaival (minimalis nevezés 5 tag)

2. Versenyöltöny egyleti dress. (Hűvös idő esetén switter vagy rövid kabát viselhető)

3. Minden induló számot kap, mit köteles a verseny végéig megtartani.

4. Tét egyenként 2 korona: mely az egyesület által a nevezéssel egyidejűleg küldendő be.

Nevezések a M. A. C. titkárához (Budapesten, VIII. Szentkirályi-ötcza 22. sz.) küldendők.

5. A záridőn túl érkező nevezések figyelembe nem vétetnek.

6. A nevezésnek tartalmazni kell:

a) a versenyzők vezeték- és utónevét; b) polgári állását; c) lakását; d) a versenyben viselendő egyleti dress színeit; e) a tétet.

8. A verseny ellen óvások csak egylet részéről s a versenytitkárnál rögtön a verseny után teendők meg, mert később tekintetbe nem vétetnek

9. A versenybíroság határozata ellen a fellebezésnek nincs helye.

10. Nevezések a választmány által indokolás nélkül visszautasíthatók.

Budapesten. 1897. ápr 5-én.

Stankovits Szilárd,
a M. A. C. titkara.

gr. Andrassy Géza,
a M. A. C. elnöke.

Egyleti közgyűlések

A Magyar Úszó-Egyesület márczius hó 31-én tartotta idei rendes közgyűlését. Az elnök 8 órakor lelkes szavakkal nyitja meg a közgyűlést. Üdvözli a tagokat a lefolyt millenáris eredménydús sasonja után. Utal arra, hogy az úszás a szabad természet legelső sportja, s hogy ez egylet küzdött ugyan a lét nehézségeivel, de erkölcsi eredmény tekintetében felülmutta az ország összes sportegyleteit. Az olimpiai versenyek, a bécsi és síófoki bajnokságok mindmegannyi élő tanúságai a M. Ú. E. fényes győzelmeinek. Különösen meleg

szavakkal adózik az egyesület tagjának Guttman-Hajós Alfrédnek, ki az olympiai versenyeken kettős győzelmével megerősítette Európa-bajnokságában aratott diadalát. Az elnök utal a titkári jelentés ama pontjára, mely szerint 77 úszóversenyben 89 díjat vittek el az egyesület tagjai, míg az atletikai viadalokon 64 többé-kevésbé értékes díjat hoztak haza az egyesület athletizáló tagjai. A titkárnak jelentését meghallgatván, az elnök indítványára a titkárnak, dr. Füzesséry Árpádnak a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A pénztáros helyett a titkár mutatta ki a vagyoni mérleget, mely szerint 451 forint vagyona van az egyesületnek, beleértve a 250 forint körüli követeléseket.

Nevezetes pontja a közgyűlés tárgysorozatának a régi alapszabályok módosítása. A titkár által ajánlott módosított alapszabályokat felolvasás nélkül is, egészében elfogadta a közgyűlés; mire a választások következtek. Elnökül ismét B. Porzolt Gyula választott. Alelnökök dr. Gerenday György és dr. Sas István. A választmány alakulása a következő: dr. Andreánszky Jenő, dr. Babes Titus, dr. Füzesséry Árpád, dr. György István, dr. Gräfl Ödön, Krepelka O. Béla, Kutassy Vincze, Luby Sándor, Palotay Ödön, dr. Pórtelky László, dr. Ráth István, Stankovits Szilárd, dr. Tóth Péter, Tomcsák Gusztáv és dr. Vadas József. Pótválasztmányi tagok Biegelbauer Antal, Ujváry Cseh Ödön, Nessi Ernő, Pogány Jakab, Simó Ferencz és Gerber Sándor. Számvizsgálók: Gräfl Károly, Speidl Zoltán és Takáts József.

A Budapesti Torna-Club folyó évi márczius 27-én tartotta XII. rendes közgyűlését. Dr. Leövey Sándor, min. tan. és közig. bír., elnök megnyitó beszéde után a választmány jelentése, a pénztári és vagyoni kimutatás, valamint a pénztárvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetett és a választmánynak a felmentvényt megadott.

Az 1897. évi költség előirányzat részletesen tárgyalattatott és elfogadtatott.

Iszer Károly hosszabb beszédben felsorolván dr. Berveczy Albert ő nagyméltóságának a hazai sport fellendülése körül szerzett érdemeit, indítványozza, hogy a közgyűlés a klub hálijának és elismerésének jeléül válassza meg dr. Berveczy Albertet klub tiszteletbeli tagjává, mi nagy lelkesedéssel és köfelkiáltással elfogadtatott.

A választmány egy versenyalap létesítése iránti indítványa egyhangulag elfogadtatott és elhatároztatik, hogy e célra 2000 forint névértékű 10 év alatt törlesztendő részjegyek bocsátassanak ki, a törlesztés céljaira pedig 1898. évtől kezdve évenként 200 forint a költségvetésbe vétessék fel. A művellet kivitelével és a részletek kidolgozásával a leendő új választmány bízott meg. Együttal köszönetet szavaztatik a klub azon tagjainak, kik balbizottsági biztosítékaikat a versenyalapnak adományozták, valamint Balog Hugó úrnak, ki az összeget 50 forintnyi adományával növelte.

Az eddigi elnök dr. Leövey Sándor, másod elnök dr. Ottó József és alelnök Bundsmann Jenő közfelkiáltással újból megválasztattak. A végül megejtett választások következő eredményt adtak:

Választmány: Ambrus István, Balogh Hugó, Effenberger Károly, Gabona Károly, Iszer Károly, Kankovszky Vilmos, ifj. Klein H. János, Kovácshegyi Kálmán, Papp László, Réty Menotti, Schwarzmayer Lajos, Sturza Károly. **Póttagok:** Bilek Károly, Coray Ferencz, Otte Ferencz, Seress Jenő, Stobbe Ferencz. **Pénztárvizsgálók:** Schusztér Zsigmond, Sturza Hugó, Wrchowsky Vilmos. — **Klub orvos:** dr. Kovács Aladár.

A magyar evezős-egyletek országos szövetsége f. é. márczius 28-án tartotta évi rendes közgyűlését, Bedő Albert ny. államtitkár, orsz. képviselő, a szövetség elnökének elnöklésével. Jelen voltak: a Nemzeti hajós-egylet részéről Csik Imre, dr. Draskovich István, Mayer Gyula. A neptun budapesti evezős-egylet részéről Dáni Nándor, dr. Hauser Adorján, dr. Perger Ferencz. A szegedi csónakázó-egylet részéről Mező Gyula bajnok. A „Duna” budapesti evezős-egylet részéről dr. Hirschfeld Antal, dr. Tedesco Lajos, Barna János. A „Pozsonyi hajós-egylet” részéről Péterffy Zoltán. A magyar Athletikai-Club csónakdája részéről Gerenday Béla, összesen 6 egyesület 18 szavazattal.

A szövetség elnöke melegen üdvözli a megjelenteket, különösen azon egyesületek képviselőit, melyek az év folyamán léptek a szövetség kebelébe s felkéri azok érdeklődését az evezős-sport s a szövetség ügyei iránt.

Hauser Adorján indítványára a közgyűlés a szövetség elnökének az evezős-sport és a szövetség ügyei iránt tanúsított buzgó érdeklődéséért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz.

A tisztikar a következőleg alakult. Elnökké választott egyhangulag Bedő Albert. Az igazgatóság tagjaivá: Csik Imre, Hauser Adorján, Nyeviczky Antal, Gerenday Béla, Perger Ferencz, Tedesco Lajos, Budapest. Rónay Jenő, N.-Beckerek. Mihálkovits Tivadar, Győr Péteffy Zoltán, Pozsony. Kovács Söbestyén Aladár, Temesvár. Ujj József, Szeged. Vincze Miklós, Arad.

Számvizsgálók: Csizik Béla (Neptun) Draskovich István (Nemzeti), Dobák Emil („Athleta” csónakda).

A közgyűlés tárgyalta a M. A. Szöv.-nek működését is, de mi veszélyes dolgot sem láttak az új szövetség működésében. A csónakok olcsóbb szállítása és a vidéki csónakversenyek fellendítése ügyében hozott határozatok után elnök a gyűlést berekeszti.

A „Magyar Testgyakorlók köre” márczius 27-én tartotta VII. rendes közgyűlését a Markó-utcai gimnázium tornatermében tagjainak igen élénk részvételek mellett.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Dr. Tedesco alelnök az ülést rövid lelkes beszéddel nyitja meg, melyben azon reményének ad kifejezést, hogy ama rövid stagnatio, mely a milleniumi évben az egyesület belső életében mutatkozott, a jövőben történendő megfeszített munkássággal pótolassék, hogy az egyesület újra elérje, sőt túlhaladja régi virágzó fénykorát. Majd Freund Sandor titkár mondja el a klub részletes az idej történetét és az ő szokott alaposságával megemlékezik a klub lefolyt évi történetének minden nevezetesebb mozanatáról, míg végül a további szoros együttműködést és igazi egyszerűséget ajánlja a tagtársak figyelmébe. Leles beszédét nagy tetszéssel fogadták. dr. Hirschfeld alelnök néhány buzdító szava után Sebestyén Benő, a kör pénztárosa olvasta fel évi pénztári jelentését, mely a klub anyagi helyzetének igen kedvező képét mutatja. A bevételek 2116 forint 50 krajczár, a kiadások 1827 forint 36 krajczár tettek ki.

A közgyűlés a tiszti karnak a felmentvényt megadta és ennek, valamint a választmánynak működéséért egyhangulag köszönetet szavazott.

A tárgyszó következő pontja két alelnök és a választmány megválasztása volt. Az eredmény a következő:

Alelnökök: dr. Hirschfeld Antal és dr. Tedesco Lajos. **Rendes választmányi tagok:** Alexander Fülöp, Fifer Marczel, Freund Sándor, dr. Friedmann Gyula, Graber Gyula, Klein Albert, Malcsiner Gyula, Meszer Arthur, Mogyoróssy Aladár, Rédey Manó, Reiss Lipót, Réthy Ferencz, Sachs Lipót, Schey Ernő, Glück Endre, Sebestyén Benő, Glück B., Villányi Armin, Bendiner Dezső, Herczföld Mór, Tedesco Árpád és Boross Arthur. **Póttagok:** Langfeld Jakab, Fischl Simon, Konta Arnold, Krása Jenő, Pintér Manó, Weisz Márk.

Az újjonnan választott választmány márczius 30-án tartott ülésén a tisztikart saját kebeléből következőleg alakította meg. **Titkár:** Freund Sándor; **II. titkár:** Elfer Marczel; **jegyző:** Graber Dzsó; **pénztáros:** Mogyoróssy Aladár; **szertáros:** Boross Arthur; **ügyész és ellenőr:** dr. Graber Lajos. Azonkívül megválasztották az ügyek vezetésére három (pénzügyi versenyügyi és tanügyi) bizottságot, melynek tagjai a választmányból kerültek ki.

„S—V.”

Különlélek.

Legfelsőbb elismerés. Lapunk szerkesztői különkülön a következő kitüntető sorokat kapták: Ő cs. és apost. kir. Felsője Bécsben m. é. deczember hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározással „a kiállítási torna és sport bizottságnak” és „a kiállítási összbíráló bizottságnak”

az 1896-iki ezredéves orsz. kiállítás körül kifejtett kiváló működéséért legfelsőbb elismerését kifejezni méltóztatott. Midőn erről szerencsém van Nagyságodat mint ezen bizottságok egyik tevékeny tagját örvendetes tudomásul értesíteni, nem mulaszthatom el ez alkalommal a magam részéről sem őszinte köszönetemet kifejezni Nagyságodnak azon buzgó és hazafias közreműködéséért, a melyet ezen bizottságokban a kiállítás sikerének fokozása czéljából kifejtteni szives volt.

Budapesten, 1897. január hó 31-én. *Br. Dániel.*

Tornász-képek. Szerkesztőségünk az alábbi levelet kapta: T. Sz. Kérem a „Herkules“-ben közzétenni, hogy a „Fővárosi Irodalmi Szövetség“ által hirdetett fénykép, mely a millenniumi tornaversenyéről volt kiadandó az összes tornászok képeivel együtt, megjelenik-e? S ha nem, hol kapható vissza a beküldött előfizetési pénz 9 frt 20 kr., melyet a szarvasi főgymn. két albumra s több külön képre beküldött? A nevezett szövetkezet nem válaszolt kérdésünkre, ezért terhelem önt ezen kérdéssel, a mi azt hiszem, hogy több iskolát is nagyon fog érdekelni. Szarvas, 1897. ápril 6. *O. M.*

A levélre nézve megjegyezzük, hogy mi a fent nevezett szövetkezetről mit sem tudunk. Óhajtánók tudni a szövetkezetnek helyiségét. A millenniumi tornaversenynek felvételeit tudunkkal csakis Erdélyi fényképész eszközölte.

Kerületi tornaverseny Pécsen. Majorossy Imre, Pécs város polgármestere f. hó. 9-ére ülést hívott össze szakférfiakból, hogy ezek a Pécsen rendezendő ifjúsági tornaverseny módozatait megbeszéljék. A meghívottak közt voltak: Spitzkó Lajos kir. tan. kerületi főigazgató, Inczedy Dénes főgymnásiumi és Dischka Győző főreálkolai igazgatók, Schneider István városi főlügyelő igazgató, Vaszary Gyula rendőrfőkapitány, Kiss József reálisk. tanár, Ágh Timót dr., Bitter Illés főgymnásium tanárok, Hemreich Károly városi tornatanár stb. Majorossy Imre polgármester előterjesztette az ülésnek, hogy Wlassics közoktatásügyi miniszternek egyenes óhaja, hogy az idén Pécsen tartsanak kerületi ifjúsági tornaversenyt. Spitzkó főigazgató melegen ajánlotta, hogy az idő rövidsége ellenére is rendezzék ezt a versenyt, míg több tanférfiu ép az előkészületekre szükséges időt találta tul rövidnek. Mindazonáltal az lón a megállapodás, hogy június 6. és 7. napjain, a pünködsdi ünnepnapokon Pécsen rendezik a „székesfehérvári“ — vagyis a régi pécsi — tankerület ez idei tornaversenyt s erre vonatkozólag a tanács megteszi a szükséges a lehető előkészületeket. A tornaversenyre előreláthatólag Pécsre érkezik a vallás és közoktatásügyi miniszter is.

Az Aradi Kerékpár-Club tura könyvét most kaptuk és sietünk kiemelni a club titkára, Maurer Mihály által készített kilometer térkép tökéletes pontosságát és csinos kivitelét. A térkép Budapest, Debreczen, Mehádia, Orsova, Ujvidék és Szeged közti terület minden fontosabb útját és községeit feltünteti. Valóban hálára kötelezte Maurer kollégáit e pontos munkával.

Az olympiai játékok nemzetközi bizottsága ez idén gyűlését a francia köztársaság elnökének védnöksége mellett Havre-ban tartja július 23-ikától kezdve. Az értekezlet tárgyait is felsorolja a már kibocsátott program. Lesz neveléstani, egyéniségi- és sport-tárgy értekezlet. Dr. Kemény Ferencz igazgató, a bizottság magyar tagja mint előadó és indítványozó két érdekes ügyet fog felvetni; a nemzetközi olympiai-játékok unióról, ennek hivatalos lapjáról és a testgyakorlatoknak

renaissance-áról fog előadást tartani. — A sok érdekes kirándulással egybekötött kongresszusra jelentkezéseket elfogad és mindenféle felvilágosítást szivesen nyújt dr. Kemény Ferencz igazgató ur. (Lovag u. 18 sz.)

Léggömb-virág. A virágkedvelők számára Albert Fürst 'Schmalhof, Ost Vilshafen, in Nieder Bayern.) Malabárból egy igen érdekes növényt honosított meg a Léggömb virágot. (Cardiospermum hirsutum) a felfutó növény magja kora tavasszal elültetve júniusra már gazdag lombiszt nyújt és 7—8 méter magasba is felfut. A növény virága szép fehér és jó illatú. a méhek nagyon szeretik. A legérdekesebbek a növénynek gyümölcsei, a bronzszínű léggömb alakú, hólyagok melyek gazdagon csüngenek a növényről. Ezen szép felfutó növény cserébben, ugy mint szabadon igen kedvelt virág úgy dísznek amint árnyékadó lúgnak. A remek gyümölcsök hónapokig a növényen díszlenek és csaknem az egész télen rajt maradnak. Friss magokat szállít a fent nevezett cég 60 pf. és 1 mkért, Tíz másféle felfutó növényből egy gyűjtemény 2 mk.

Ős-Budavára

a székesfőváros legnagyobb és legelőkelőbb mulatóhelye

Jdénytartam május 1-től szeptember 30-ig.

Idényjegyek 10 frt
Családtagok, katonatisztek, hivatalnokok és nagyobb clubok részére. 8 frt

Három nagy nyílt színpad. Naponta nagy symphonikus és népies hangversenyek. Magyar és nemzetközi karénekesek, magánénekesek, táncosok és elsőrendű művészek. Nagyszerű ünnepélyek. Esős időben ingyen előadások a színházakban, valamint a vendéglők és kávéházak termeiben.

Jegykiadás naponta az igazgatósági épületben, Ős-Budavarában.

Budapesti közuti vaspálya társaság.

Hirdetmény.

A budapesti közuti vaspálya-társaság

XXXII-ik rendes közgyűlése

f. évi április hó 22-én d. u. 3 $\frac{1}{2}$ órakor

a társulat saját épületében V. Lipót-körut 22. sz. alatt fog megtartatni

Napirend:

1 Igazgatósági évi jelentése: előterjesztés az 1896. évi zárszám adásnak és mérlegnek, valamint a felügyelőbizottság erre vonatkozó jelentésének, az osztalék megállapítása határozat a felmentvény megadása érdekében.

2 Indítvány a kocsivezető segélyalap tárgyában.

Jelentés folyamatban levő építkezésekről és kiadásba vett új építkezésekről, erre vonatkozó határozat.

4 A felügyelőbizottság megválasztása.

5 Szavazati jogot annak a társaság közgyűlésen (alapszabályok 15 és 20 §1. (egyaránt a társaság részvényeire illetőleg élvezet jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letétmenyezetnek: 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszorítással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében sem pedig megbízásból.

Felhivatnak tehát a t. cz. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, miszerint a címleteiket, a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május elsején lejárt is, bezárólag folyó évi április 18-ig, az igazgatóságnál (V. kerület, Lipót-körut 22. szám) délelőtt 9—12, délután 4—5 óra között, térítvény mellet letenni méltóztatassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejűleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

Budapest, 1897. márczius 30.

Az igazgatóság.

Sweater

nagy választékban meg-
érkezett.

A kerékpározás-,
evezés-
és tornázáshoz

szükséges összes ruhá-
zati cikkek első nagy
raktárban.

Regent

első rangu, kitűnő

KERÉKPÁROK
főraktára

UllrichHenrik

BUDAPEST,

IV. Ferencz-József-rakpart 6-7.

Sigmund József

IV. Városház-utca 4.

ALAPITVA: 1846-ban. — TELEFON!

Sürgőnyezim: Sigmundház, Budapest.

Olesó árak! — Kitűnő minőség!

A legnagyobb fedett

kerékpáriskola,

nagy

javitó-műhely.

Ha jó és drága gépet lát,

tekintse meg azon a pneuma-
ticokat s arról fog meggyő-
ződni, hogy majdnem minden
jobb gépen

Continental-Pneumatic

van.

Jó géphez csak jó anyagot
használnak.

Magyar ruggyanta árugyár

részvénytársaság, Budapest.

Fegyverkerék „Swift“ **Fegyverkerék „Swift“**

Fegyverkerék „Swift“

Fegyverkerék „Swift“ **Fegyverkerék „Swift“**

Raktár:

Budapest, Andrassy-út 51. sz.

Műhelyek:

VI. Rózsa-utca 51-53. sz.

A vízvezeték, világítás és fűtésberendezési részv.-társ.

Kerékpár-osztály. 1-12

Miloszavlyevics és Landthaler

műszerészek

Budapest, Hársfa-utca 35.

Hunnia kerékpár gyártók.

10-24

Mindennemű

varrógépek, kerékpárok
javítása és

MECHANIKAI MUNKÁK

elfogadtatnak és a legjutányosabban eszközölnének.